

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti>
2. Future of Jobs Report 2023. Insight report may 2023. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf
3. Further reading on «Soft skills». URL: <https://unevoc.unesco.org/home/Glossary+article%3A+soft+skills>
4. Kolesnik K., Oliinyk N., Komarivska N., Kazmirchuk N., Imber V. Future-Teacher Soft Skills Development in the Context of Ukraine's Integration into the European Higher Education Area. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*. 2023. Vol. 22, № 2. P. 413-431. <https://doi.org/10.26803/ijlter.22.2.23>

ОНЛАЙН-КОЛАБОРАЦІЇ МІЖ СТУДЕНТАМИ З РІЗНИХ КРАЇН ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ НАВИЧОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Пришляк О. Ю.

*Доктор педагогічних наук, професор кафедри іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Оленчук П.М.

*аспірант кафедри іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Сучасний розвиток цифрових технологій і глобалізаційні процеси істотно змінюють підходи до вивчення іноземних мов. Освіта сьогодні має не лише формувати мовні навички, а й забезпечувати розвиток міжкультурної комунікативної компетентності — здатності ефективно спілкуватися з представниками інших культур у різних контекстах. Іноземна мова розглядається не як ізольований предмет, а як засіб полікультурного діалогу.

Однією з ефективних форм міжкультурного навчання є онлайн-колаборації, які передбачають взаємодію студентів з різних країн у процесі спільного виконання навчальних завдань. Завдяки цифровим платформам такі проекти забезпечують автентичне спілкування, розширення мовної практики та обмін культурним досвідом.

Метою цієї статті є дослідити потенціал онлайн-колаборацій у формуванні міжкультурної комунікативної компетентності студентів, а також проаналізувати їх переваги, труднощі та можливості впровадження.

Міжкультурна комунікація вимагає не лише мовної, а й культурної

обізнаності: знання норм, цінностей, стилів спілкування, соціальних ролей. Її ефективність особливо важлива у багатокультурному світі, як у професійній, так і в повсякденній взаємодії.

Найсприятливіші умови для реалізації міжкультурної освіти створюються в інтерактивному онлайн-середовищі, де студенти можуть безпосередньо взаємодіяти з носіями інших культур. Онлайн-колаборації охоплюють різні формати — від листування й форумів до спільних проєктів, вебінарів та відеозустрічей.

Серед основних переваг онлайн-взаємодії — занурення в реальне мовне середовище, розвиток автономності, критичного мислення, креативності, а також соціальної компетентності — вміння співпрацювати, слухати й поважати іншу точку зору.

У реалізації онлайн-колаборацій у сфері навчання іноземних мов активно застосовуються різноманітні цифрові платформи, які забезпечують як синхронну, так і асинхронну взаємодію між учасниками. Серед них слід виокремити eTwinning як платформу для міжнародного шкільного партнерства та COIL (Collaborative Online International Learning) — модель академічної співпраці між університетами різних країн. Для організації синхронної комунікації широко використовуються такі сервіси, як Zoom, Microsoft Teams і Google Meet. Асинхронне співробітництво забезпечується за допомогою інструментів Google Workspace, зокрема Google Docs, Slides та Drive, що дозволяє ефективно створювати і редагувати спільні навчальні матеріали. Додатково для візуалізації ідей, планування й координації роботи залучаються цифрові дошки та проєктні платформи, зокрема Padlet, Trello та Miro.

Інтеграція онлайн-колаборацій у навчальний процес сприяє не лише вдосконаленню мовленнєвих навичок, але й формуванню здатності ефективно комунікувати в умовах культурного різноманіття, що є важливою передумовою міжкультурної компетентності. Практика впровадження таких форм співпраці у методику викладання іноземної мови підтверджує їхню високу результативність у контексті розвитку міжкультурної комунікативної компетентності студентів. У цьому зв'язку доцільним є аналіз окремих прикладів успішного застосування онлайн-колаборацій у закладах вищої освіти.

1. Проєкт COIL між українським та німецьким університетами. У 2023 році було реалізовано міжнародний COIL-проєкт між студентами філологічного факультету українського університету та студентами факультету гуманітарних наук університету в Німеччині. Темою співпраці була: «Культурні стереотипи в мовленнєвому спілкуванні». Студенти працювали у змішаних групах по 4–6 осіб, проводили онлайн-зустрічі в Zoom, створювали спільні презентації у Google Slides та брали участь у форум-дискусіях. Протягом трьох тижнів учасники обговорювали різні аспекти культури спілкування, обмінювалися прикладами з власного життя та аналізували відеоматеріали. Наприкінці проєкту студенти підготували порівняльний аналіз культурних відмінностей і презентували результати англійською мовою.

2. Онлайн-тандем у межах вивчення англійської мови. Ще одним ефективним прикладом є тандем-партнерство між студентами України та Іспанії, організоване

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

за принципом «рівний-рівному». Учасники домовлялися про щотижневі зустрічі онлайн (через Google Meet), під час яких перша половина часу присвячувалася спілкуванню англійською, а друга — рідною мовою одного з партнерів (для студентів-філологів, які вивчали іспанську або українську як другу іноземну). Окрім розмовної практики, студенти також працювали над міні-проєктами — інтерв'ю, подкастами, влогами — на теми культурної ідентичності, свят, освітніх систем.

3. Блог-проєкт на платформі Padlet. В умовах дистанційного навчання викладачка з Києва організувала блог-проєкт з іноземними студентами зі США, які вивчали українську мову. Темою було: «Моя країна очима іноземця». Студенти публікували короткі нотатки, фото, відео, враження від знайомства з іншою культурою, відповідали на коментарі та ставили запитання своїм партнерам.

Ці приклади свідчать про значний потенціал онлайн-колаборацій як засобу не лише мовного, але й соціокультурного розвитку студентів. Завдяки таким практикам студенти виходять за межі підручника, занурюючись у живий міжкультурний діалог, що є невід'ємною частиною сучасної мовної освіти.

У контексті сучасної освітньої парадигми, орієнтованої на інтернаціоналізацію, ключового значення набуває формування міжкультурної комунікативної компетентності. Одним із найефективніших засобів досягнення цієї мети є онлайн-колаборації між студентами з різних країн, які створюють умови для автентичного використання іноземної мови, одночасно сприяючи розвитку гнучкого мислення, емпатії, толерантності та навичок командної взаємодії.

Аналіз практики впровадження таких форм співпраці засвідчив, що студенти виявляють підвищену мотивацію до вивчення іноземної мови, зокрема тоді, коли усвідомлюють її прикладне значення в реальному міжкультурному спілкуванні. Крім того, подібні проєкти дають змогу інтегрувати всі види мовленнєвої діяльності (читання, письмо, аудіювання, говоріння) у природний, автентичний контекст, а також сприяють формуванню нових соціальних зв'язків, які нерідко виходять за межі навчального курсу і трансформуються у довготривалі партнерства.

Разом із тим ефективність реалізації онлайн-колаборацій безпосередньо залежить від рівня їхньої підготовки, структурованості та усвідомленого методичного супроводу. З огляду на це, доцільно враховувати низку практичних рекомендацій. Викладачам варто проводити попередню підготовку учасників щодо особливостей міжкультурної взаємодії та цифрового етикету, добирати релевантну тематику для обговорень, що становитиме інтерес для всіх учасників, забезпечувати професійний супровід проєкту, залишаючи простір для автономної роботи студентів, а також інтегрувати результати онлайн-взаємодій у загальну структуру навчального курсу через оцінювання, портфоліо чи публічні презентації.

Студентам, у свою чергу, необхідно проявляти відкритість до культурної різноманітності, бути активними в комунікації, розвивати навички активного слухання, а також розглядати кожную взаємодію як можливість для реального мовного зростання, а не як формальне виконання завдання.

Заклади вищої освіти мають сприяти таким ініціативам через підтримку

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

міжнародних проєктів, розвиток цифрової інфраструктури, підвищення цифрової грамотності учасників освітнього процесу та створення ефективних механізмів для пошуку партнерських установ, зокрема через освітні мережі або відповідні меморандуми про співпрацю.

Отже, онлайн-колаборації є не лише інноваційним напрямом у навчанні іноземної мови, а й ефективним засобом формування здатності до глобальної взаємодії, яка передбачає не лише володіння мовними засобами, а й глибоке розуміння культурного контексту та комунікативної гнучкості у багатонаціональному середовищі.

Література:

1. Baker, S. J. L. (2003). *Collaborative Online Learning: A Guide for Educators* (350 p.). Jossey-Bass.
2. Beatty, K. (2013). *Blended Learning: Using Technology in and Beyond the Language Classroom* (320 p.). Macmillan Education.
3. Flood, J., Heath, S. B., & Lapp, D. (Eds.). (1991). *The Handbook of Research on Teaching the English Language Arts* (888 p.). Macmillan Library Reference.
4. Gudykunst, W. B. (Ed.). (2009). *The Cambridge Handbook of Intercultural Communication* (600 p.). Cambridge University Press.
5. Piller, I. (2011). *Intercultural Communication: A Critical Introduction* (320 p.). 2nd ed. Edinburgh University Press.
6. Powell, R. (2014). *Digital Learning: A Critical Pedagogy for the New Literacies* (280 p.). Routledge.
7. Traxler, J. (2007). *Teaching and Learning Online: Pedagogies for New Technologies* (280 p.). Routledge.

BLENDLED LEARNING AS A TOOL IN LANGUAGE TEEACHING

Машталяр К. О.

група мСОАМ-13

*Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Науковий керівник:

канд. філол. наук, доцент Кондратьєва Т. Б.

In the context of ongoing challenges such as the pandemic or martial law, both educators and students are required to remain adaptable and responsive to shifting conditions. The integration of technology and innovative teaching strategies has become essential for maintaining uninterrupted education. As a result, blended or hybrid learning is gaining popularity in many schools as an effective solution.